

DECISIO

ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Monitor internationale werknemers

Provincie Limburg

Datum: 8 april 2020
Opdrachtgever: Stuurgroep internationale werknemers Limburg
Opgesteld door: Lilian Tilburgs (l.tilburgs@decisio.nl) en Sylvia Bleker

Internationale werknemers in provincie Limburg

Inhoudsopgave

Aanleiding, vraagstelling en geografische afbakening

De provincie Limburg en de inliggende gemeenten wensen nader inzicht te krijgen in de (ontwikkeling van de) omvang van de doelgroep internationale werknemers binnen de provinciegrenzen, naar hoe het deze groep vergaat in de regio, hoe zij zich huisvesten, wat de behoeften zijn, en of deze aansluiten op het beleid van provincie en gemeenten. Deze rapportage bevat gegevens over internationale werknemers in Limburg via de CBS Microdata verwerkt en ontwikkeld tot de *Monitor Internationale werknemers*.

In deze rapportage gaan we achtereenvolgend in op:

1. Omvang populatie: aantal, aantal nieuwkomers
2. Economische situatie: inkomen, bedrijfssector en arbeidsduur
3. Sociaal-demografische situatie: nationaliteit, geslacht, leeftijd
4. Woonsituatie: woonlocatie, werklocatie, woon-werkbalans, woning en WOZ, kinderen

Dit rapport focust op de **Provincie Limburg**. Op dat schaalniveau zijn gegevens voornamelijk gepresenteerd, daarnaast wordt in dit rapport Noord-Limburg, Midden-Limburg, Zuid-Limburg en heel Nederland.

Het rapport bevat cijfers over de groep internationale werknemers (zie kader voor definitie). Internationale groepen die niet meegenomen zijn in de cijfers: werknemers die op een expatcontract naar Nederland komen, internationale zelfstandigen, internationale studenten, geprivilegieerden, P h D ' en gastdocenten op een buitenlandse beurs of inkomen.

Aanpak en gehanteerde definities

In de analyse van de doelgroep internationale werknemers (uitgesplitst naar kenniswerkers en arbeidsmigranten) is informatie verzameld over hun aantallen, kenmerken en ontwikkeling daarin over de periode 2010 – 2018. De belangrijkste bron is Belastingdienstgegevens via CBS Microdata beschikbaar gesteld voor analyse. Voor een volledige toelichting op de aanpak en wijzigingen ten opzichte van voorgaande rapportages verwijzen we graag naar de bijlage.

Definities

In deze rapportage worden meerdere definities gehanteerd. Deze definities zijn:

- **Economisch-actieve, internationale werknemer:** een persoon in loondienst bij een in Nederland gevestigde organisatie waarvoor loonheffing is betaald aan de Belastingdienst. Daarnaast geldt dat deze persoon alleen een buitenlandse nationaliteit heeft; oftewel deze persoon heeft niet de Nederlandse nationaliteit.
- **Kenniswerker:** een economisch-actieve internationale werknemer, waarbij een minimale looneis is gesteld (fiscaal loon: loon voor belastingen) voor twee leeftijdsgroepen en een minimaal aantal SV-dagen. De minimale looneisen per jaar per leeftijdsgroep zijn:

Leeftijd	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
< 30 jaar	€ 25.10825	27.6125	29.6526	30.6527	31.10926	32.92627	34.86028	36.30328	38.84329	
≥ 30 jaar	€ 34.36135	38.12835	41.6335	45.86736	50.40736	55.72338	61.00338	67.64839	74.30339	

- **Arbeidsmigrant:** een economisch-actieve internationale werknemer. Indien deze geen kenniswerker is, dan is deze gerekend tot de groep arbeidsmigranten.

Internationale werknemers in provincie Limburg

Samenvatting

De provincie Limburg telt in 2018 bijna 75.100 internationale werknemers. Sinds 2010 is dit aantal jaarlijks gegroeid met 47%.

In 2018 wonen er 29.700 internationale werknemers in de provincie Limburg.

15%

Van de internationale werknemers in provincie Limburg is 15% een kenniswerker: dit gaat om 10.900 werknemers.

De meeste mensen wonen in Maastricht, gevolgd door Venlo en Heerlen.

De meeste internationale werknemers hebben een inkomen tussen € 30.000 en € 40.000.

De provincie Limburg telt in 2018 10.900 internationale kinderen. De meeste kinderen vallen in de leeftijdscategorie 4 - 12 jaar.

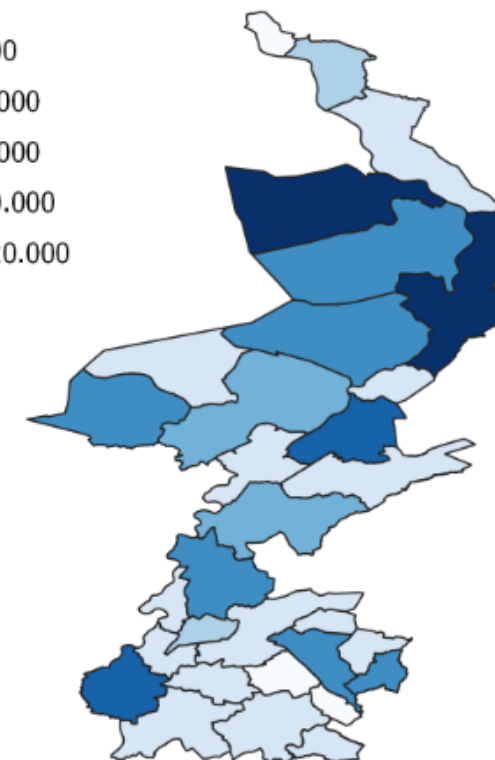
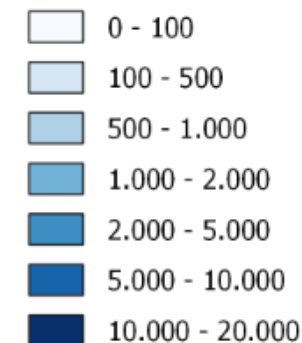

De meeste internationale werknemers zijn werkzaam via een uitzendbureau en werken in 'overige zakelijke dienstverlening' die bestaat uit het verhuren van goederen en diensten. Belangrijke sectoren zijn verder industrie, groot- en detailhandel en horeca. Onder de werknemers in de uitzendbranche zijn de landbouw en logistiek grote sectoren.

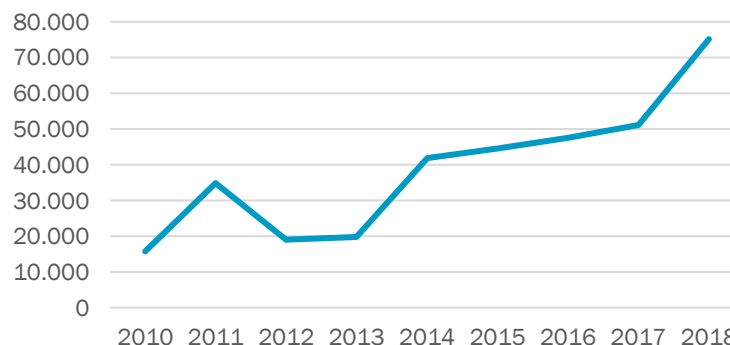

Gemiddeld is 53% van de internationale werknemers na een jaar nog actief. Na 5 jaar is 29% nog actief.

Aantal internationale werknemers naar werkgemeente, 2018

Aantal internationale werknemers als

Internationale werknemers in provincie Limburg

Samenvatting benchmarkcijfers

DECISIO

Ontwikkeling aantal internationale werknemers.

In Nederland groeide het aantal internationale werknemers met 21% per jaar tussen 2010 en 2018. In provincie Limburg was dit 47%. Het aantal internationale werknemers groeit dus harder dan gemiddeld in Nederland. In Noord-Limburg was de groei het sterkst, namelijk 111%. In Midden-Limburg was de groei 47% en in Zuid-Limburg lag de groei met 18% onder het landelijk gemiddelde.

Aandeel kenniswerkers. In provincie Limburg is 15% van de internationale werknemers een kenniswerker; dit gaat om 10.900 werknemers in 2018. Landelijk ligt dit aandeel hoger, namelijk op 23%. In Zuid-Limburg ligt dit aandeel het hoogst (29%) en in Noord-Limburg het laagst (8%).

Ontwikkeling van aandeel kenniswerkers.

Het aandeel kenniswerkers in provincie Limburg is gedaald van 32% in 2010 naar 15% in 2018. Dit is vergelijkbaar met de landelijke trend waar het aandeel kenniswerkers ook daalde (van 38% naar 23%).

Aandeel arbeidsmigranten. 85% van de internationale werknemers in provincie Limburg is een arbeidsmigrant; dit gaat om 64.200 werknemers. Ten opzichte van Nederland is dit hoog: daar is 77% arbeidsmigrant. Het aandeel arbeidsmigranten is het hoogst in Noord-Limburg (92%) en Midden-Limburg (91%). In Zuid-Limburg is het aandeel 71%.

Ontwikkeling van aandeel arbeidsmigranten.

Het aandeel arbeidsmigranten is gestegen van 68% in 2010 naar 85% in 2018. Dit is vergelijkbaar met de landelijke trend waar het aandeel arbeidsmigranten ook is gestegen. Er worden dus meer arbeidsmigranten dan kenniswerkers aangetrokken.

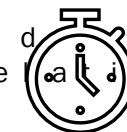
Sectoranalyse kenniswerkers.

In vergelijking met Nederland zijn kenniswerkers in provincie Limburg meer actief in de sectoren 'landbouw, bosbouw en visserij', 'energie en water', 'transport en vervoer' en 'overige' (relatief groot). Het aandeel kenniswerkers in deze sectoren is ongeveer 2 keer zo groot als in Nederland. In Noord-Limburg is de sector 'energie en water' relatief groot. In Midden-Limburg is dat de industrie sector en in Zuid-Limburg is de sector 'ontzorging' relatief groot.

Inkomen

17% van de internationale werknemers in de provincie Limburg verdient een jaarinkomen tot 20.000 euro. 62% van de internationale werknemers heeft een inkomen tussen de 20.000 en 30.000 euro. Daarnaast verdient 5% meer dan 50.000 euro.

Arbeidsduur

Gemiddeld is 53% van de internationale werknemers na een jaar nog actief. Internationale kenniswerkers in de provincie Limburg zijn gemiddeld langer economisch actief dan internationale arbeidsmigranten.

1. Omvang populatie

Internationale werknemers in provincie Limburg

Omvang populatie

DECISIO

Aantal internationale werknemers

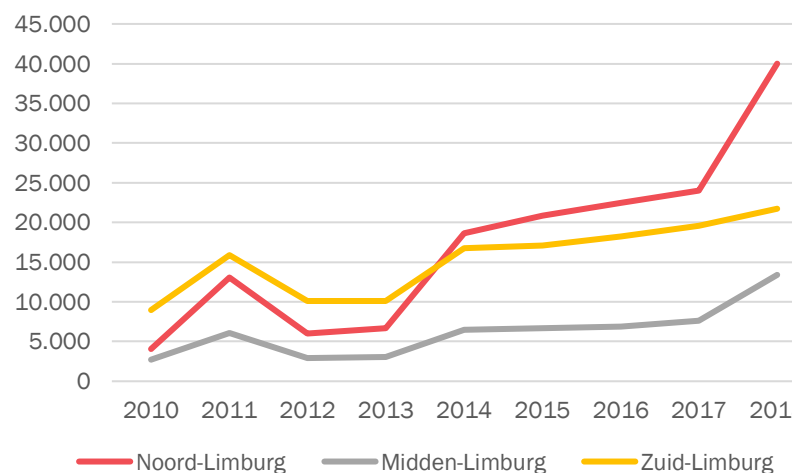
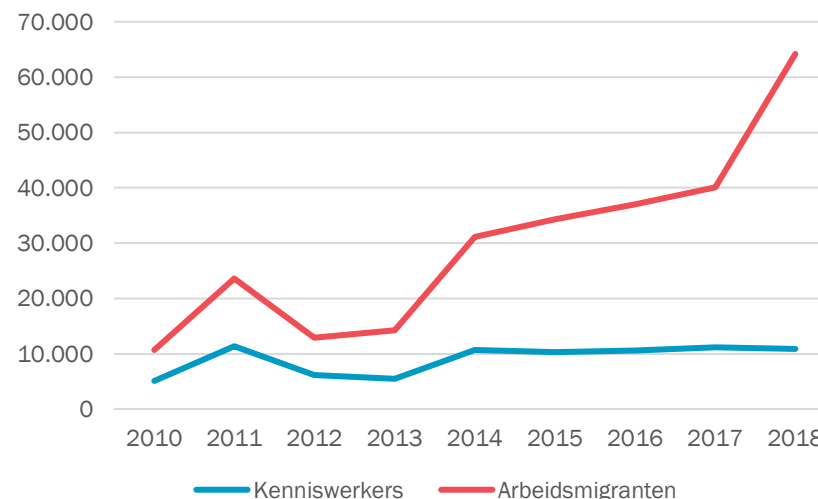
In 2018 werken 75.100 economisch-actieve internationale werknemers in de provincie Limburg. Dit aantal is tussen 2010 en 2018 gegroeid met gemiddeld 47% per jaar; dat is meer dan een verdubbeling van de populatie. Het grootste deel van deze groep is werkzaam in Noord-Limburg (53%). 29% werkt in Zuid-Limburg en 18% in Midden-Limburg.

De jaarlijkse groei van het aantal internationals in de provincie Limburg overstijgt de landelijke groei van 21%. Noord-Limburg groeide het sterkst met 111% tussen 2010 en 2018¹. Midden-Limburg groeide met 49% en Zuid-Limburg met gemiddeld 18% per jaar.

Van deze internationale werknemers werkzaam in provincie Limburg is 7% grensarbeider met een woonadres in België (3.360) of Duitsland (2.190).

¹In Noord-Limburg is een groot uitzendbureau gevestigd. Werknemers in Noord-Limburg die via dit uitzendbureau werken, worden weergegeven als werkend in Noord-Limburg, maar werken mogelijk in andere regio's.

Aantal internationale werknemers

In de provincie Limburg werken:
75.100 internationale werknemers, waarvan:
10.900 kenniswerkers
64.200 arbeidsmigranten

In Noord-Limburg werken:
40.000 internationale werknemers, waarvan:
3.400 kenniswerkers
36.600 arbeidsmigranten

In Midden-Limburg werken:
13.400 internationale werknemers, waarvan:
1.200 kenniswerkers
12.200 arbeidsmigranten

In Zuid-Limburg werken:
21.700 internationale werknemers, waarvan:
6.300 kenniswerkers
15.400 arbeidsmigranten

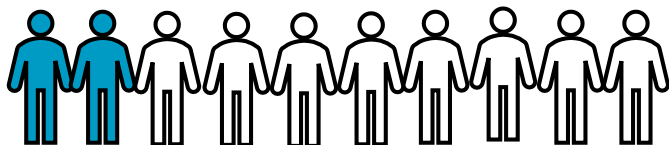
Internationale werknemers in provincie Limburg

Omvang populatie

Kenniswerkers concentreren zich in Maastricht

In provincie Limburg is 15% van de internationale werknemers een kenniswerker; dit gaat om 10.900 werknemers. Het aandeel is het grootst in Zuid-Limburg met 29%. In Noord-Limburg is 8% een kenniswerker en in Midden-Limburg is dat 9%. Landelijk ligt dit aandeel hoger, namelijk op 23%.

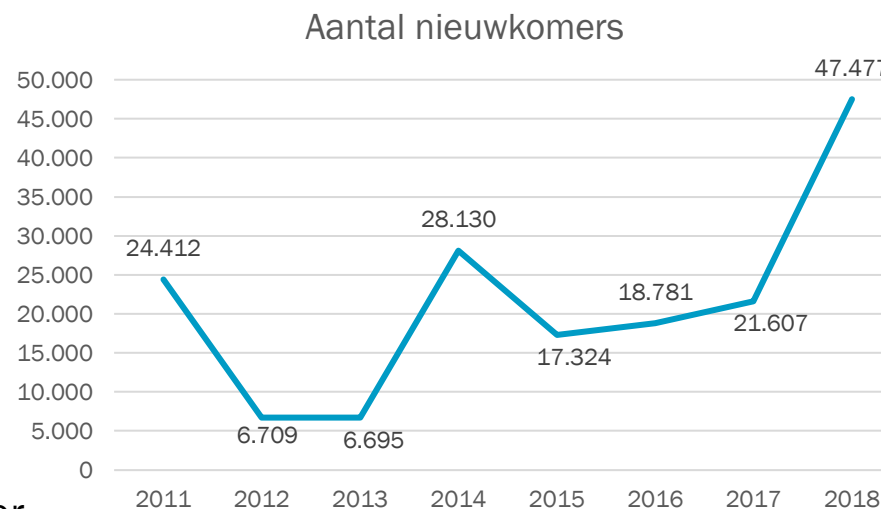
Net als de landelijke trend daalt het aandeel kenniswerkers in de totale groep internationale werknemers van 32% in 2010 naar 15% in 2018. Dit toont aan dat er meer arbeidsmigranten worden aangetrokken dan kenniswerkers.

2 op de 10 internationale werknemers is kenniswerker
Landelijk is dit gelijk: 2 op de 10

Aantal nieuwkomers

In provincie Limburg stroomden in 2018 bijna 47.500 nieuwe internationale werknemers in. Het jaarlijks aantal nieuwkomers neemt absoluut gezien toe: in 2011 ging het nog om 24.400 nieuwe internationale werknemers. De instroom is het hoogst in Noord-Limburg met 27.400 nieuwe werknemers en laagste in Midden-Limburg met 9.300.

Herkomst van nieuwkomers

In 2018 zijn de meeste nieuwe internationale werknemers afkomstig uit Polen. Dit zijn voornamelijk arbeidsmigranten (97%). Andere nieuwe arbeidsmigranten zijn voornamelijk afkomstig uit Roemenië en Bulgarije. Het grootste deel van internationale kenniswerkers is ook afkomstig uit Polen. Daarnaast zijn Belgen en Duitsers onder kenniswerkers een grote groep nieuwe internationale werknemers.

Aantal uitstromers

De uitstroom van het aantal internationale werknemers in provincie Limburg ligt in 2018 onder de instroom: het ging om 23.500 werknemers.

Bij kenniswerkers zijn het vooral uitstromende werknemers van Belgische en Duitse komaf; bij arbeidsmigranten gaat het voornamelijk om Polen en Duitsers.

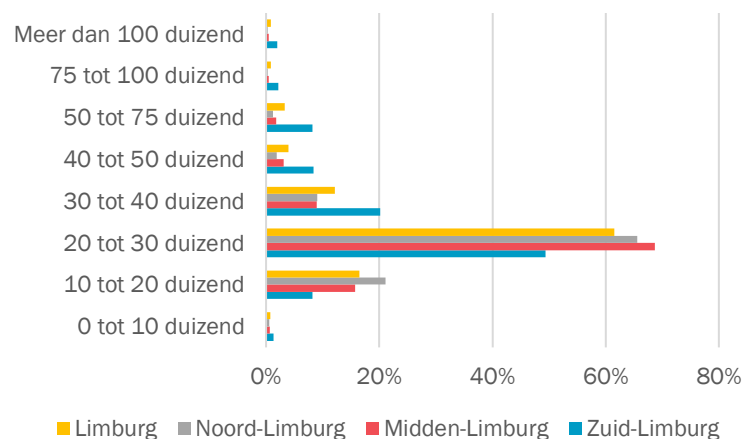
2. Economische situatie

Internationale werknemers in provincie Limburg

Economische situatie

DECISIO

Inkomen

Het inkomen van internationale werknemers kunnen we op verschillende manieren berekenen. In deze monitor gaan we uit van het fiscaal loon. Het fiscaal loon is het loon waarover loonheffing is berekend. Daarin wordt rekening gehouden met een deeltijdfactor, eenmalige uitbetalingen (vakantiegeld, overuren, 13^e maand, etc.) en waar bepaalde premies (zoals pensioen) al vanaf zijn gehaald. De kennismigrantenregeling is gebaseerd op het fiscale loon en bij de belastingaangifte wordt ook fiscaal loon ingevuld.

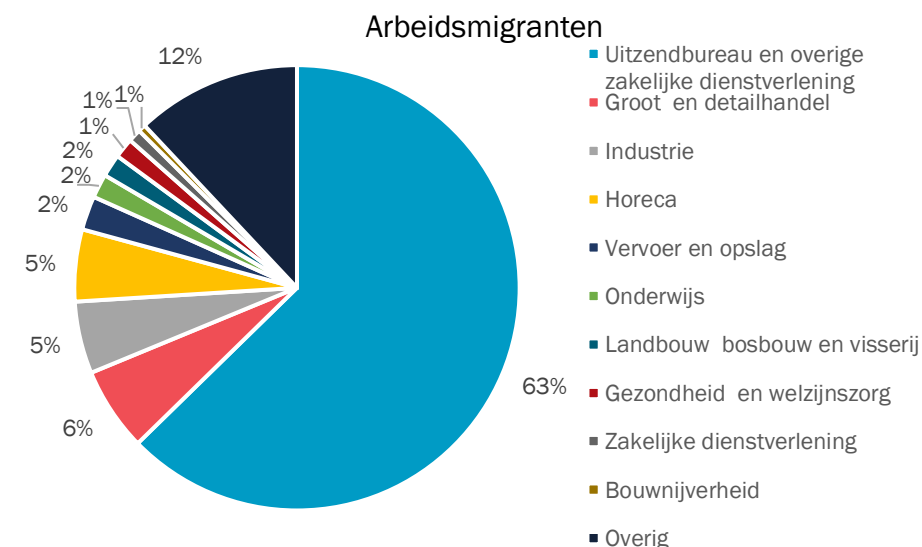
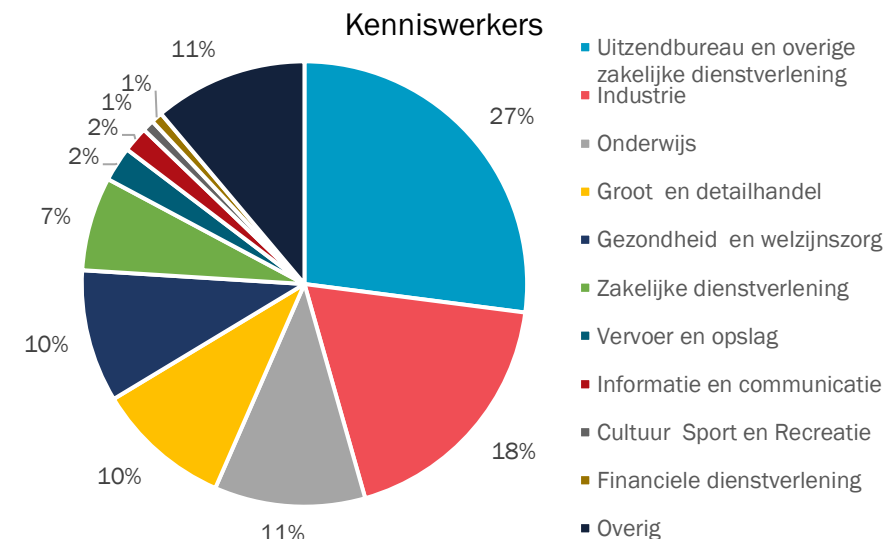
Inkomen

17% van de internationale werknemers in de provincie Limburg verdient een jaarinkomen tot 20.000 euro. In totaal gaat dit om 12.800 personen. 62% van de internationale werknemers heeft een inkomen tussen de 20.000 en 30.000 euro. Daarnaast verdient 5% meer dan 50.000 euro. In Zuid-Limburg worden de meest hoge inkomens gegeneerd.

Sectoren

Zowel kenniswerkers als arbeidsmigranten zijn voornamelijk werkzaam via uitzendbureaus¹ en in overige zakelijke dienstverlening. Daarbij zijn kenniswerkers vooral actief in sectoren als industrie, onderwijs en groot- en detailhandel. Arbeidsmigranten zijn voornamelijk werkzaam in sectoren als groot- en detailhandel, industrie en horeca.

¹Uit een belronde onder Limburgse uitzendbureaus en op basis van desk research blijkt dat het overgrote deel van de internationale werknemers in de uitzendbranche werkzaam is in de sectoren landbouw en logistiek.

Internationale werknemers in provincie Limburg

Economische situatie

DECISIO

Arbeidsduur

Op basis van de in- en uitstroom tussen 2011 en 2017 kunnen we nagaan hoe lang een internationale werknemer in een onderzoekregio blijft werken. Van de werknemers die in 2011 in de provincie Limburg gestart zijn, is 33% na zes jaar nog actief.

Ook zien we dat werknemers soms tijdelijk niet meer in provincie Limburg werken en later terugkomen. Van de werknemers die in 2011 gestart zijn, was 19% in 2012 nog aanwezig, in 2014 was dit weer gestegen naar 46%.

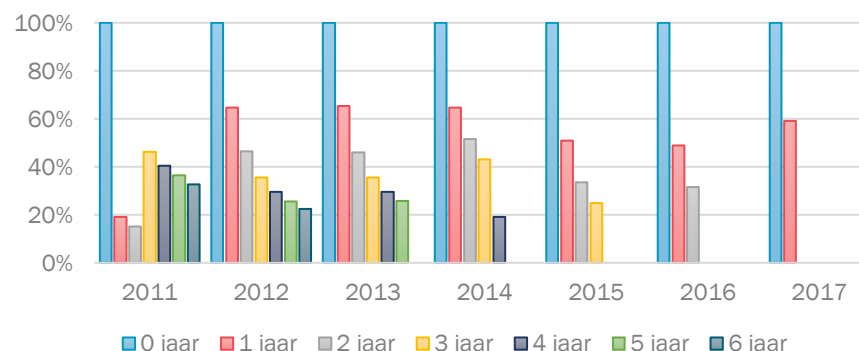

65% van de internationale kenniswerkers is na een jaar nog actief; na 5 jaar is dit 36%

52% van de internationale arbeidsmigranten is na een jaar nog actief; na 5 jaar is dit 27%

Internationale kenniswerkers in de provincie Limburg zijn gemiddeld langer economisch actief dan internationale arbeidsmigranten

Hoe lang blijven internationale werknemers economische actief in provincie Limburg?

Arbeidsduur kenniswerkers en arbeidsmigranten

Als we onderscheid maken in de arbeidsduur van internationale kenniswerkers en arbeidsmigranten, zien we dat over het algemeen van de populatie kenniswerkers in de provincie Limburg een groter deel na een jaar nog economisch actief is. Van de kenniswerkers die in 2011 gestart zijn, is in 2017 nog circa 48% actief. Bij internationale arbeidsmigranten ligt dit aandeel wat lager met 27%.

3. Sociaal-demografische situatie

Internationale werknemers in provincie Limburg

Sociaal-demografische situatie

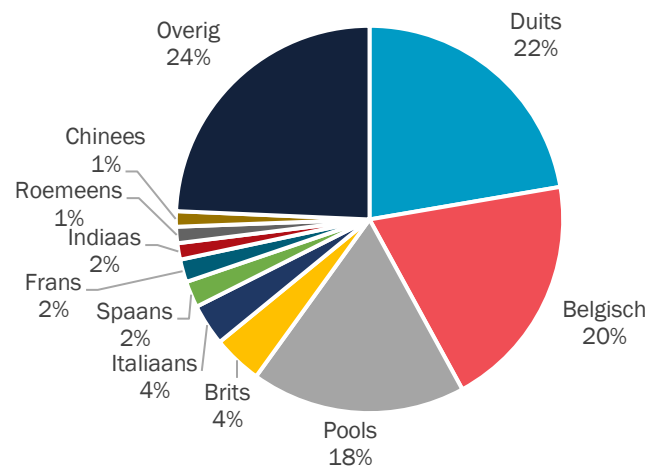
DECISIO

Meest voorkomende herkomstlanden

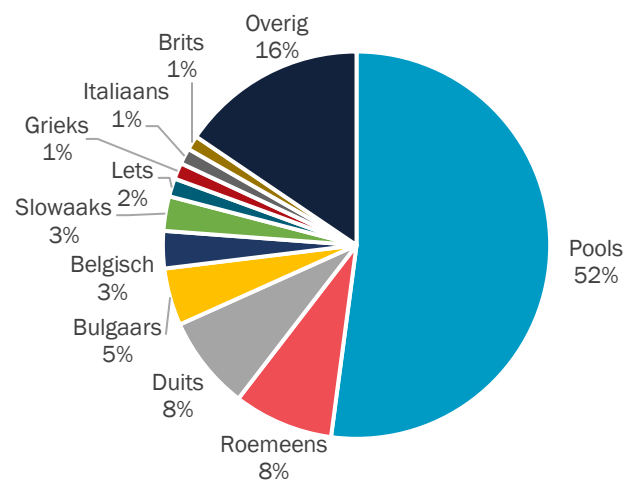
Internationale kenniswerkers in de provincie Limburg zijn vooral afkomstig uit Duitsland en België. Vooral het aantal Poolse en Belgische kenniswerkers zijn sterk gestegen sinds 2011. Dit is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde waar Polen, Belgen en Duitsers de top 3 vormen onder kenniswerkers.

Van de arbeidsmigranten is de grootste groep afkomstig uit Polen. Deze groep is zeer sterk gegroeid sinds 2011. Ook Roemenië, Duitsers en Bulgaren zijn veelvoorkomende herkomstlanden. Vooral Roemenen en Bulgaren zijn sterk gegroeid. Zij kwamen in 2011 nog niet voor in de top 10 meest voorkomende nationaliteiten.

Kenniswerkers

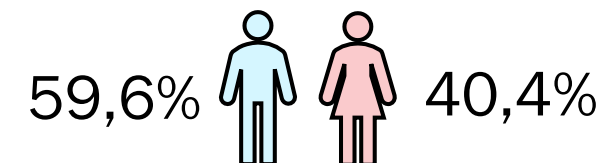

Arbeidsmigranten

Geslacht

De populatie internationale werknemers in de provincie Limburg kent een oververtegenwoordiging van mannen. Zij vormen met een meerderheid van 60%. Dit is vergelijkbaar met de landelijke verhouding. In Midden-Limburg is de verhouding het meest ongelijk. Daar is 62% van de populatie van het mannelijke geslacht.

4. Woonsituatie

Internationale werknemers in provincie Limburg

Woonsituatie

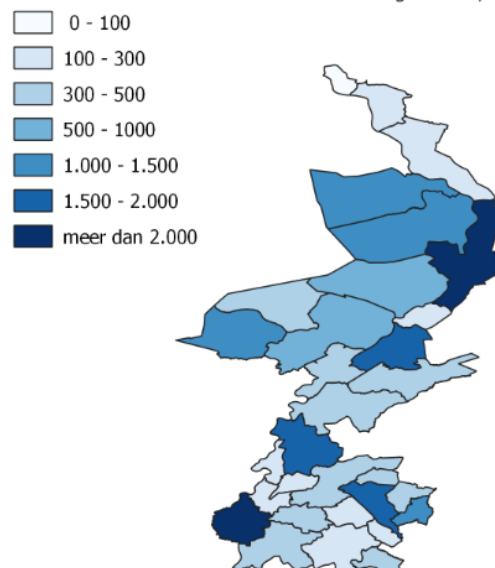
Woonlocatie

In 2018 woonden in de provincie Limburg 29.700 internationale werknemers. 51% daarvan is woonachtig in Zuid-Limburg. Sinds 2010 groeit het aantal internationale werknemers dat in de provincie Limburg woont jaarlijks met 8%. Deze groei is het sterkst in Noord-Limburg met gemiddeld 12% per jaar. Midden-Limburg en Zuid-Limburg groeien beide met 8% en 7% per jaar. Landelijk is de groei 8% per jaar.

21% van de internationale werknemers die in provincie Limburg wonen is kenniswerker; dit gaat om 6.300 mensen. Het aantal arbeidsmigranten ligt op 23.400. Het aandeel kenniswerkers is het grootst in Zuid-Limburg met 28% en het laagst in Noord-Limburg met 12%.

Van de internationale werknemers in provincie Limburg is 16% woonachtig buiten de regio en is 7% grensarbeider met een woonadres in België (4%) of Duitsland (3%). Van 61% van de internationale werknemers die in provincie Limburg werken is het woonadres onbekend. Zij staan niet ingeschreven bij een Nederlandse gemeente en hebben geen buitenlands woonadres opgegeven. Dit zijn waarschijnlijk short stay werknemers.

Aantal internationale werknemers naar woongemeente, 2018

Top 3 woon- en werklocaties

Van de internationale werknemers met een bekend woonadres in provincie Limburg, woont een kwart in Maastricht (25%). Daarnaast zijn Venlo (15%) en Heerlen (7%) belangrijke woonlocaties.

Van de internationale werknemers die in provincie Limburg wonen, werken de meeste in Venray (23%), Maastricht (15%) en Venlo (14%)

In de provincie Limburg wonen:
29.700 internationale werknemers, waarvan:
6.300 kenniswerkers
23.400 arbeidsmigranten

In Noord-Limburg wonen :
9.000 internationale werknemers, waarvan:
1.100 kenniswerkers
7.800 arbeidsmigranten

In Midden-Limburg wonen :
5.400 internationale werknemers, waarvan:
950 kenniswerkers
4.500 arbeidsmigranten

In Zuid-Limburg wonen :
15.300 internationale werknemers, waarvan:
4.200 kenniswerkers
11.000 arbeidsmigranten

Internationale werknemers in provincie Limburg

Woonsituatie

DECISIO

27% van de internationale werknemers in de provincie Limburg is in het bezit van een koopwoning

Koop- en huurwoningen

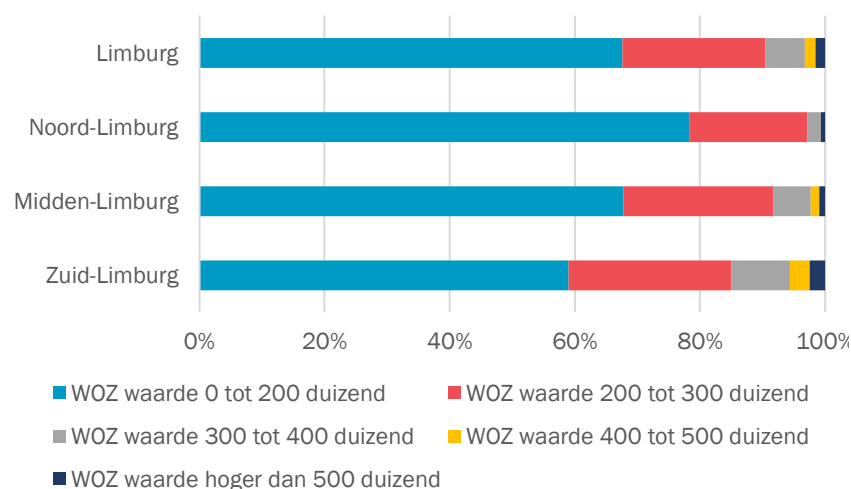
Voor zover bekend woont 73% van de internationale werknemers in een huurwoning in 2017. Dit gaat om 13.200 woningen. Dit is vergelijkbaar met het landelijke beeld waar 72% van de internationale werknemers een huurwoning heeft. In Zuid-Limburg is het aandeel van huurwoningen het grootst (75%) en in Midden-Limburg het laagst (70%). Van 31% van de internationale werknemers is onbekend of zij een huur- of koopwoning bezitten

Onder kenniswerkers is het aandeel koopwoningen duidelijk hoger: 48% van hen bezit een eigen woning. Tegenover 22% van arbeidsmigranten met een koopwoning. Dit beeld is het sterkst in Midden-Limburg waar 60% van de kenniswerkers een koopwoning heeft.

WOZ-waarde

Internationale werknemers in de provincie Limburg bezitten een woning met een gemiddeld lagere WOZ-waarde dan landelijk. 68% van hen bezit een koopwoning met waarde tot 200.000 euro. In Zuid-Limburg is de WOZ-waarde het hoogst en in Noord-Limburg het laagst.

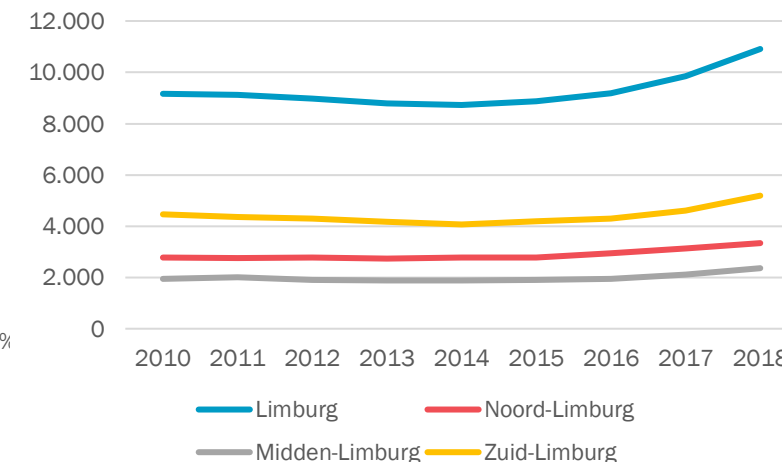
Zowel bij kenniswerkers als arbeidsmigranten in provincie Limburg bezit het grootste deel een woning met een waarde tot 200 duizend euro. Bij kenniswerkers is dit 42% en bij arbeidsmigranten 83%.

Aantal kinderen van internationale werknemers

In de provincie Limburg wonen in 2018 bijna 10.900 kinderen van internationale werknemers. Sinds 2010 is dit aantal jaarlijks gegroeid met 2%. De meeste kinderen van internationale werknemers wonen in Zuid-Limburg (48%), gevolgd door Noord-Limburg (31%).

Van 27% van de kinderen in de provincie Limburg is of zijn de ouder(s) kenniswerker: dit gaat om ruim 2.900 kinderen. Dit aandeel is het grootst in Zuid-Limburg met 35%.

Internationale werknemers in provincie Limburg

Woonsituatie

DECISIO

Meeste kinderen in leeftijd 4 tot 12 jaar

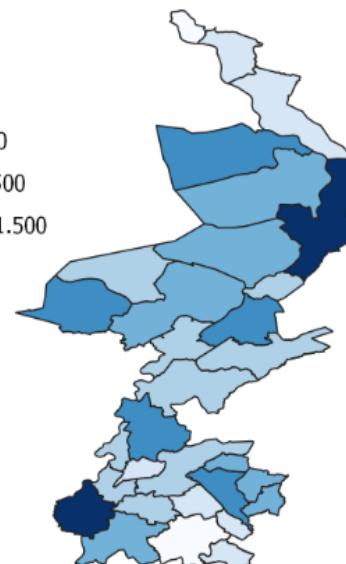
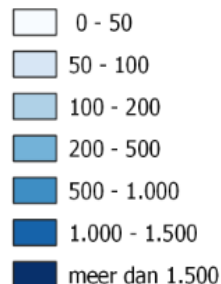
44% van de kinderen in de provincie Limburg valt in de leeftijdscategorie 4 tot 12 jaar; 30% is tussen de 12 en 19 jaar oud. Dat betekent dat ruim 7 op de 10 kinderen een schoolgaande leeftijd heeft. In totaal gaat het om 8.000 kinderen.

Aantal kinderen in schoolgaande leeftijd:
provincie Limburg : 8.000
Noord-Limburg: 2.500
Midden-Limburg: 1.700
Zuid-Limburg: 3.800

Leeftijd 0 tot 3
Leeftijd 4 tot 12
Leeftijd 12 tot 19

Aantal internationale kinderen naar woongemeente, 2018

Meeste kinderen woonachtig in Maastricht

Van alle kinderen in de provincie Limburg woont 48% in Zuid-Limburg. Daarnaast woont 31% van de kinderen in Noord-Limburg en 22% in Midden-Limburg. De grootste concentraties liggen in gemeente Venlo (16%) en Maastricht (15%).

Herkomst ouders internationale kinderen

Van 40% van alle internationale kinderen in provincie Limburg zijn beide ouders niet afkomstig uit Nederland; voor 53% geldt dat een van de ouders in het bezit is van de Nederlandse nationaliteit. Van 7% van de kinderen is de nationaliteit van (een van) de ouders niet bekend.

40% van de kinderen heeft twee ouders zonder Nederlandse nationaliteit

53% van de kinderen heeft een ouder zonder Nederlandse nationaliteit

Het aandeel kinderen met twee ouders zonder Nederlandse nationaliteit is het grootst onder arbeidsmigranten in Noord-Limburg (44%).

Methodiek

In de afgelopen jaren heeft Decisio bij het CBS een landelijke database opgebouwd met daarin alle internationale werknemers in Nederland. Via CBS Microdata hebben we op (geanonimiseerd) persoonsniveau informatie over een groot aantal achtergrondkenmerken van deze personen.

De Belastingdienst levert informatie aan het CBS over alle werknemers die in Nederland loonheffing betalen. We selecteren uit deze werknemers alle personen die niet in het bezit zijn van de Nederlandse nationaliteit. Dit vormt de basis voor de monitor 'internationale werknemers in Nederland'.

Met de monitor hebben we regio-specifieke data over aantallen internationale werknemers en hun kenmerken voor de jaren 2010 tot en met 2018. Deze data is op gemeenteniveau (woonadres, werkadres) voor heel Nederland beschikbaar gemaakt. Zo kunnen we op een gedetailleerd schaalniveau betrouwbare analyses maken over hun economische en sociaal-demografische situatie. Door deze groep door de jaren heen te volgen, kunnen we trends sneller onderscheiden of juist *fact based* controleren.

Meer informatie?

Onze adviseurs bij Decisio zijn gespecialiseerd in het thema internationalisering in Nederland. In de laatste jaren hebben we verschillende onderzoeken mogen uitvoeren aangaande de populatie internationale werknemers in Nederland.

Niet alleen als het gaat om hun economische situatie, maar ook op het gebied van onderwijs en huisvesting. Denk bijvoorbeeld aan haalbaarheidsstudies voor internationale scholen, of de toegankelijkheid van Nederlands onderwijs voor internationale kinderen. 'internationale

Neem voor meer informatie gerust contact met ons op:

Sylvia Bleker (s.bleker@decisio.nl)

Lilian Tilburgs (l.tilburgs@decisio.nl)

Daan van Gent (d.vangent@decisio.nl)

Gerwin van der Meulen (g.vandermeulen@decisio.nl)

Suzanne Steegman (s.steegman@decisio.nl)